

[Lasse Budtz]

gua også. Det hele hænger – om man kan lide det eller ej – mere eller mindre sammen med den nye udvikling, de nye linjer i Sovjetunionen. Den nye sovjetiske bevægelse i udenrigs- og nedrustningspolitikken er selvfølgelig derfor velkommen. Vi skal ikke på nogen måde falde på halen over Gorbatsjovs politik, vi skal hilse den velkommen, men vi må afprøve den ved direkte forhandlinger. Vi kan selvfølgelig dårligt kritisere Sovjet for at have foretaget en lang række positive udspil, som vi selv har efterlyst i en lang årrække. Derfor må vi forlange positive forhandlingsudspil fra Vestens side.

Men der er desværre kriser og udenrigspolitiske problemer nok i øvrigt. I Mellemøsten det permanente israelsk-palæstinensiske spørgsmål, der nu og da ligefrem truer verdensfreden, og den håbløse, næsten vanvittige krig mellem Iran og Irak, i Sydafrika den vedvarende menneskelige apartheidpolitik, der blokerer for Namibias selvstændighed og har ført til vestligt støttede oprørsbevægelser i Mozambique og Angola. Vi har Eritreaspørgsmålet i Etiopien, hvor regeringen i Addis Abeba nægter eritreanerne selvbestemmelsesret og mindretalsbeskyttelse, vi har krisen i Panama og krigen i El Salvador, vi har oprørstendenserne i Filippinerne og borgerkrigen i Sri Lanka, hvor det også drejer sig om beskyttelse af mindretallet. Vi har den ligeledes håbløse krise i Nordirland, hvor det er næsten umuligt at få øje på en løsning, selv om vi fra vores perspektiv må synes, at en forening af hele Irland er naturlig. Endelig bør jeg vel nævne kurdernes situation og – for at fuldende krisernes verdensomspændende karakter – gældsproblematikken, som vi såmænd også kender på nationalt plan.

Socialdemokratiet mener, at selv små lande aktivt bør tage del i storpolitikken og f.eks. samarbejde i og med udviklingslandene. Jeg skal gerne gentage, at vi bygger vor udenrigspolitik, ligesom ministeren fremhævede det for regeringens vedkommende, på FN, det nordiske samarbejde, NATO og EF. Man vil lægge mærke til, at min prioriteringsliste har en anden karakter end ministerens. Vi vil gerne et bredere europæisk samarbejde, og jeg understreger bredere, for EF er hverken geografisk eller politisk hele Europa, og det er mange ofte tilbøjelige til at overse.

Det er selvsagt et ganske klart fremskridt, at der nu er blevet enighed om den sovjetiske til-

bagestrækning fra Afghanistan af de første 50.000 mand, begyndende den 15. maj 1988, men krigen og krisen er ikke overstået af den grund. Den omstændighed, at Sovjet fortsat vil forsyne Kabul med våben og USA sørge for modstandsbevægelsens våbenforsyninger, kan trække borgerkrigen i langdrag, gøre den måske endnu blodigere. Vi må selvfølgelig fortsat fordømme, at Sovjetunionen overhovedet på noget tidspunkt invaderede landet. Vi mener, at begge supermagter nu burde holde sig helt borte og også deres våben. Vi mener også, at Danmark bør være med til at hjælpe humanitært og materielt, således at de 8 millioner flygtninge kan få mulighed for at vende tilbage til deres hjemegne ved international hjælp og genbosætte sig. For god ordens skyld skal jeg sige, at Socialdemokratiet tilslutter sig regeringens beslutning om at tillade danske officerers virksomhed i Afghanistan som observatører.

Også i Nicaragua burde supermagterne holde sig definitivt borte. Her kan vi da i hvert fald notere, at Gorbatsjov har tilbudt mægleren, præsident Arias fra Costa Rica, at ophøre med at sende sovjetiske våben. Betingelsen er tilsyneladende, at der indføres en egentlig våbenembargo, der forpligter alle hidtidige leverandører. Nicaragua er et klassisk offer for en kombination af økonomisk udnyttelsespolitik og sikkerhedspolitiske mål. Vi siger helt åbent, at vi ikke begriber den amerikanske politik i området. Vi vil ikke under nogen omstændigheder acceptere, at dette beteges som anti-amerikanisme. Men vi vil godt acceptere, at det beteges som antireaganisme, for vi er imod den amerikanske politik.

Vi påstår ikke, at sandinisterne er fejlfri, men vor sympati ligger helt automatisk hos dem i deres kamp imod udnyttelsen og for en større social lighed. Dette er heldigvis nu blevet ledsaget af en mere positiv holdning til våbenstilstanden og Ariasplanen, og dette burde USA i langt højere grad hilse velkommen.

I utallige år støttede USA næsten kritikløst Somozadiktaturet uden at blande sig i det på nogen måde. Nu burde det være indlysende, at USA giver sandinisterne en chance i stedet for at føre krig imod dem og regeringen.

Vi har foreslået øget økonomisk hjælp til Nicaragua, fordi vi tror, vi derved hjælper den demokratiske udvikling. Det burde være en selvfølgelig, at man ikke hjælper en demokratisk ud-